

MEMORIUL

PRESENTAT

CORPURILOR LEGIUITOARE

DE

STUDENȚII UNIVERSITARI DIN BUCURESCI

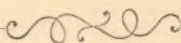
ASUPRA

MALTRATĂRILOR SUFERITE DE EI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ÎN

NOAPTEA DE 14 SEPTEMBRE 1894

BUCURESCI

TIPOGRAFIA MOD. GR. LUIS, STR. ACADEMIEI, 24.

1894

Domnule Președinte,

Studentii universitari din București, hotărînd a prezenta Corpurilor Legiuitoare un memoriu asupra maltratărilor suferite de ei și colegii lor de peste munți, în noaptea de 14 Septembrie, subsemnații, membri ai comitetului național studentesc, cu respect vă rugăm, în numele studenților universitari din București, să bine-voiți a aduce la cunoștința Domnilor (Deputați ori Senatori) prezentul memoriu votat în unanimitate de către studenții întruniți Duminică 6 Noembrie.

Faptele sunt deja cunoscute ; ar fi lucru de prisos, credem, ca să le mai povestim cu toate amănunțimele lor în acest memoriu ; vom aduce aci numai acele care explicațiunii asupra atitudinii noastre, a studenților.

Noi, studenții, cunoaștem, Domnule Președinte, rolul și idealul acelor câtor-va generațiuni de oameni, cari s'aũ succedat la cârma acestei țări, de la re-deșteptarea Românilor încóce.

Aceste generațiuni numără în ele bărbați atât de mari, în cât mai nu 'și pot găsi explicarea existenței lor, când privim așa aproape de noi un trecut înfiorător de decădere a Româanismului.

Cât de numeroase și grele de învins erau obstacolele cu cari ei au trebuit să lupte ! cât de uriașă muncă au trebuit să desfășoare aceste genii ale Româanismului, pentru a duce la bun sfârșit opera încredințată lor spre îndeplinire: *România de azi!*

Din luptele lor, din faptele lor, trecute azi în domeniul Istoriei, străvechi când și când, în mod obscur, idealul, care pôte în mintea lor era mult mai clar, idealul de a face din România bulevardul de civilizațiune al Orientului, de a face din Capitala României Libere, sora, care să își trimită razele sale încălditoare dincolo de Carpați și Prut, dincolo de Balcani chiar. Acesta era idealul. Atunci abia se putea ghici ; astăzi îl vedem clar, conturile îi sunt bine definite.

În tendința continuă spre atingerea acestui ideal s'au făcut *sacrificii enorme*.

Nimeni, mai bine ca D-vóstră, Domnule Președinte, și ca Domnii (Deputați ori Senatori) nu pôte simți mărimea acestor sacrificii, căci D-vóstră și Domnii (Deputați ori Senatori) cunoșteți mai îndeaproape nevoile și aspirațiunile poporului românesc. Iar noi, tinerimea universitară, beneficiem acum

de acele sacrificii, până ce și rândul nostru va veni ca să le făptuim și noi.

Până ce însă România să fi devenit sórele civilisator al Orientului întreg, era firesc ca ea să devină acest sóre mai întâi pentru Români, frații noștri, din țările subjugate. Așa a și fost.

România a devenit centrul de gravitațiune, simburile, în jurul căruia se învârtesc acțiunile, aspirațiunile spre libertate și progres ale fraților noștri de dincolo de Regat.

Deci, ca fi ai Românilor liberi, cari am înțeles idealul, visat de marii bărbați ai Românilor, nu făceam o faptă nenaturală și condamabilă, când invitam pe frații noștri de dincolo, studenți ca și noi, să participe la congresul nostru din Constanța și de acolo să vină a visita capitala României Libere.

Intru cât óre, Domnule Președinte, invitarea ce am făcut'o colegilor noștri, de a veni să viziteze capitala țerei nóstre, de a admira Instituțiile nóstre culturale, libertățile nóstre, progresele săvârșite de noi, pe cari, în cea mai mare parte, le datorăm părinților lor, întru cât óre acestea amenințau pacea europeană (!?)...

Intru cât óre era jignită susceptibilitatea Maghiarilor, pentru ca să fie motivată trimiterea de agenți, cari, când cu ademeniri, când cu amenințări de baionete, orî cu expluzare, să siliască pe

colegii noștri a părăsi țera, a nu mai veni în capitală ?

Prin ce ore se pot motiva obstacolele felurite ce s'au pus nouă și colegilor noștri în tot drumul de la Fetesci la București ?

Pentru că veniaă Ardelenii și Bucovinenii, supușii statului vecin? Dar cei din București trebuiaă s'o scie de la agenții pe cari i-aă trimis, că colegii noștri de peste munți aă declarat hotărît că renunță de a merge la statua lui Mihaiă-Viteazul și a de pune coróne. Trebuiau să scie acésta cei ce au pus baionetele să ne întîmpine !

Ajunși în București, sciți, Domnule Președinte, cu ce sêlbătăcie aă fost primiți fii renorociților români de dincolo, sêlbătăcie desfășurată de Poliție, prin ordinul nu mai scim al cui.

Suntem bătúți, umplúți de sânge, și tot noi suntem acușați că am călcat Constituția! Dar bine, întru cât ore se călca Constituția prin faptul că se depuneaă coróne de către noi, studenții din Regat, stălcucitului eroă român? Constituția opresce ore depunerea de coróne pe monumentele publice? Ar fi de rea credință, cine ar susține acésta. Pentru ce dar s'a încunjurat statua cu soldați și gardiști, cari ne opreaă a depune coróne? Pentru ce am fost loviți mișelesc la întunerec? Pentru ce, în urmă, când am cerut dreptate, am fost batjocoriți, urmăriți, persecutați ?

Ni s'aũ adus acuşaþiunea cã prin agitaþiile nãstre am fãcut politicã de partid.

Dar óre, Domnule Preşedinte, a depune coróne lui Mihaiũ Vitezul e a face politicã de partid? Óre a cere dreptate, pentru cã am fost bãtuþi, însemnã a face politicã ostilã guvernului? ŝi când, în caz extrem, refusãndu-ni-se dreptatea, vrut-am a sili pe vinovaþi ca sã ne-o dea, adresãndu-ne þerei, acãsta însemna a face politicã de partid? Vra sã ðicã, din moment ce nu eþi înregimentat în vr'un partid politic, orĩ ce þi s'ar întembla, orĩ ce-ai suferi, n'ai voie sã te jeluesci, n'ai voie sã ceri dreptate cãci fãcẽnd acãsta, faci politicã de partid. Creðut-am, domnule Preşedinte, cã ŝi studenþii au drept la ocrotirea legilor din þera aceasta.

ŝi ei, colegii noþtri transcarpatini, tot politicã de partid fãcẽu când veniaũ sã admire Capitala Romãniei Libere?

Suntem acuşaþi cã facem politicã ostilã guvernului! Dar, Domnule Preşedinte, ce avem noi cu guvernul, de ne acusã cã'i suntem ostili? Studenþii nu pot, nu trebuie sã fie nici *pentru* nici *contra* vr'unui guvern, sã fie bine sciut. Dar iarãþi, bine sã se scie, cã nu va avea duþmani mai aprinþi de cât studenþii, cel care va încerca sã punã stavile miþcãrei nãstre pentru naþionalitate.

ŝi când Ungurii iþi permit sã ne pretindã nouẽ, ca sã schimbãm manualele de geografie ŝi Istorie

în școlile noastre, măcar atât fie ne și nouă permis, în țera noastră, ca să ne iubim și să ne manifestăm iubirea pentru frații noștri în suferință.

Ca guvern séu ca partid politic va fi fiind greu să te dedai cu desăvârșire mișcării naționale; ca student însă poți, ai chiar datoria, să te consacri, pe lângă studiū, și mișcării naționale; căci studentul e independent de orī ce partid politic, și așa trebuie să fie. Nenorociți sunt acei studenți, cari nu știu a'și păstra neștirbită libertatea lor de simțire și de gândire!

Depunerea de coróne la statua lui Mihaiū Vitézul era o manifestațiune națională destul de liniștită. De ce dar s'a oprit? De ce nu s'au pus obstacole și meetingului de la 14 Iunie, când s'au făcut un *apel la dreptatea Europei, contra Maghiarilor*, și totuși ar fi de rea credință, cel ce ar atribui acestui meeting caracterul iredentist. Iar depunerea de coróne, lui Mihaiū-Vitézul, era *iredentism*? Dóră nu s'o susținea că Mihaiū-Vitézul, a fost vr'un șef de iredentiști!

Oprindu-se în sânge acéstă manifestațiune, e vădit lucru, că a fost o încercare desperată de reprimare a mișcării naționale, reprimare care a dus pe câți-va dintre colegii noștri prin spitale și închisori.

Și în urma tuturor acestora, ni se pretinde să stăm liniștiți, să stăm indiferenți!

Dar cum să fii senin și liniștit, când vești pe fratele tău lovit, expus la asasinare ? Cum poate rămâne indiferentă o inimă românească, când i se impune cu forța să abdică la firésca iubire de frate ? Ar trebui să fim nici tineri, nici români, nici ómenii, ca să nu ne mișcăm.

Ați fost și d-vóstră, Domnule Președinte și Domnii (Deputați ori Senatori) tineri ca și noi. Aduceți-vă aminte ce simțiați în inima d-vóstră, când trecéți prin grelele încercări, în lupta pentru idealul urmărit, când vă loviau nedreptăți strigátore la cer ! Amintiți-vă cum colcotea de furie sângele cel ténér în d-vóstră !

Credeți ne dar și nouă, căci tineri suntem, precum ați fost, căci ne iubim neamul, precum v'il iubiți, căci ne luptăm cu aprindere pentru el, precum ați luptat. Credeți-ne și nouă, decă nu putem sta liniștiți la loviturile ce am suferit, la isbirile ce s'aú adus și se aduc inimei nóstre românesci.

Durerea nóstră, domnule Președinte, e îndoit mai mare, amărăciunea sufletului nostru e mult mai profundă, căci loviturele le suferiam imediat în urma bine cunoscutelor declarațiuni ale Ministrului de externe austro-ungar în delegațiile unguresci ; suferiam loviturele imediat ce s'a promis unguurilor că mișcarea noastră va fi reprimată cu orí-ce preț.

De aceea noi am cređut a fi cu cale, să ne a-

dresăm și Corpurilor Legiutóre ale țerei nóstre, în speranță, că reprezentanții țării vor găsi în patriotismul lor mijlocul de a vesteji actul brutal al forței publice din noaptea de 14 Septembrie, că ne vor da o satisfacțiune, orî care vor crede de cuviință și că, prin energia blamului, vor șterge pata adusă onoarei naționale. Faceți așa ca să se scie, că în România solidaritatea în suferință cu frații subjugăți nu e o crimă și manifestațiile aduse eroului Românismului de tinerimea universitară nu se confundă cu scandalele de stradă, pe care forța publică trebuie să le reprime.

Primiți, vă rugăm, Domnule Președinte, asigurarea prea deosebitei nóstre considerațiuni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj 1894 Noembre

In numele studenților.

Comitetul Național studențesc :

I. Anghelescu, N. Brânzău, G. Cristescu, Al. Gâdei, C. Ionescu, D. Ionescu Braila, Al. Muștescu, N. Oroveanu, Petre M. Petrescu.